

Onderzoek: 200 jaar Grondwet

Publicatiedatum: 27-3-2014

Over dit onderzoek

Het 1V Jongerenpanel, onderdeel van EenVandaag, bestaat uit 7000 jongeren van 12 t/m 24 jaar. Aan dit online onderzoek, gehouden van 24 t/m 27 maart 2014, deden 1473 jongeren mee. De uitslag van de peiling is na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Eva van Mossevelde:
eva.van.mossevelde@eenvandaag.nl en 035-6715809.

Samenvatting

MEERDERHEID JONGEREN KENT ARTIKEL 1 GRONDWET NIET

Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet, het gelijkheidsbeginsel en discriminatieverbod, is bij een meerderheid van de jongeren niet bekend. Als je aan jongeren vraagt of zij weten wat er in dit artikel staat, geeft 53 procent aan dat te weten. Maar als zij vervolgens een lijstje krijgen voorgelegd met zes mogelijkheden (allen Grondwetsartikelen), blijkt een 16 procent toch voorbij te gaan aan het eerste artikel. Omgerekend weet 44 procent het goede antwoord. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder 1500 jongeren.

De helft van de middelbare scholieren zegt op school les te hebben gehad over de Grondwet. Bij 31 procent kwam de inhoud ter sprake, bij 39 procent de geschiedenis van de Grondwet.

200 jaar Grondwet

Zaterdag bestaat de Grondwet precies 200 jaar. In dat kader daagde het National Comité 200 jaar Koninkrijk mensen uit om een nieuw artikel voor de Grondwet te schrijven. EenVandaag legde drie voorstellen voor nieuwe artikelen voor aan het 1V Jongerenpanel. Voor twee van de voorstellen is een meerderheid te vinden, namelijk voor het opnemen van rechten voor dieren (53%) en het beschermen van klokkenluiders (73%). Voor het invoeren van een burger-eeed, waarin Nederlanders trouw beloven aan de Grondwet, is geen meerderheid (36%).

EenVandaag legde de jongeren ook een aantal omstreden wetten en wetsvoorstellen voor. Andere resultaten van het onderzoek:

- Vier op de tien (39%) vinden dat majesteitsschennis opgeheven moet worden; de meerderheid (53%) vindt van niet.
- Een kwart (24%) vindt vrijheid van meningsuiting zo belangrijk dat mensen zelfs discriminerende opmerkingen mogen maken; tweederde (68%) vindt van niet.
- Een vijfde (22%) vindt dat de doodstraf weer ingevoerd zou moeten worden; driekwart (75%) vindt van niet.
- Drie op de tien (29%) vinden dat de stemgerechtigde leeftijd verlaagd moet worden naar 16 jaar; tweederde (65%) vindt van niet.

Onderzoeksuitslag

Weet jij wat er in artikel 1 van de Grondwet staat?

Ja 53%

Nee 47%

Wat staat er volgens jou in artikel 1 van de Grondwet?

Recht op persoonlijke levenssfeer (privacyrecht) 1%

Recht op gelijke behandeling (discriminatieverbod) 59%

Recht om te stemmen (kiesrecht) 3%

Recht om actie te voeren (protestrecht) 0%

Recht op vrijheid van godsdienst 4%

Recht op vrijheid van meningsuiting 23%

Weet ik niet 12%

De volgende vraag is beantwoord door 547 middelbare scholieren:

Heb jij op school les gekregen over de Grondwet?

Je kunt meerdere antwoorden geven.

Ja, over de inhoud/artikelen van de Grondwet 31%

Ja, over de geschiedenis van de Grondwet 39%

Nee 48%

Weet ik niet meer 2%

Godslastering is het kwaad spreken van een god of het bespotten van religieuze tradities zoals een heilig boek. Sinds deze maand is het verbod op godslastering uit het Wetboek van Strafrecht geschrapt.

Vind je het een goede of een slechte zaak dat godslastering niet langer bij wet verboden is?

Goede zaak 50%

Slechte zaak 35%

Geen mening 15%

Bij het afschaffen van het verbod op godslastering is het kabinet verzocht om te kijken of een ander wetsartikel zo kan worden aangepast, dat burgers toch worden beschermd tegen ernstige belediging van hun geloof.

Stelling: 'Burgers moeten beschermd worden tegen ernstige belediging van hun geloof.'

Eens 60%

Oneens 32%

Geen mening 8%

Vrijheid van meningsuiting staat op gespannen voet met het verbod op discriminatie.

Stelling: 'Vrijheid van meningsuiting is zo belangrijk dat mensen zelfs discriminerende opmerkingen mogen maken.'

Eens 24%

Oneens 68%

Geen mening 7%

In 1870 is de doodstraf in Nederland afgeschaft. Vlak na de Tweede Wereldoorlog werd de doodstraf wel weer gebruikt tegen oorlogsmisdadigers. Sinds 1983 is de doodstraf definitief afgeschaft.

Stelling: 'De doodstraf zou weer ingevoerd moeten worden.'

Eens	22%
Oneens	75%
Geen mening	3%

In de wet is vastgelegd dat je vanaf 18 jaar mag stemmen. Sommige partijen hebben zich eerder uitgesproken voor het verlagen van de stemgerechtigde leeftijd naar 16 jaar. Voorstanders denken dat een stemrechtverlaging jongeren meer betreft bij de politiek. Tegenstanders vinden dat 16-jarigen te weinig kennis en ervaring hebben om hun stem uit te brengen.

Wat vind je van het plan om jongeren vanaf 16 jaar te laten stemmen bij verkiezingen?

Goed plan	29%
Slecht plan	65%
Geen mening	6%

In de Grondwet is opgenomen dat Nederland een monarchie is met een koning(in) als staatshoofd. Sommige mensen vinden dat Nederland een republiek moet worden met een president als staatshoofd.

Moet Nederland een monarchie blijven of een republiek worden?

Monarchie blijven (= koningshuis houden)	70%
Republiek worden (= koningshuis afschaffen)	22%
Geen mening	8%

In Nederland is de koning(in) het staatshoofd. Dat betekent dat hij/zij aan het hoofd van de regering staat en macht heeft in het landsbestuur. In Zweden bijvoorbeeld heeft de koning(in) geen politieke invloed en beperkt hij/zij zich tot ceremoniële functies, zoals het doorknippen van lintjes.

Vind je dat de koning(in) van Nederland ook politieke invloed moet hebben, of moet deze zich beperken tot ceremoniële functies?

De koning(in) moet ook politieke invloed hebben	35%
De koning(in) moet zich beperken tot ceremoniële functies	60%
Weet niet / geen mening	5%

Majesteitsschennis, het opzettelijk beledigen van de koning(in), is verboden in Nederland.

Stelling: 'Het verbod op majesteitsschennis moet opgeheven worden.'

Eens	39%
Oneens	53%
Geen mening	8%

Voorstellen nieuwe Grondwetsartikelen

Het Nationaal Comité 200 jaar Koninkrijk daagde via een wedstrijd mensen uit om een nieuw artikel voor de Grondwet te schrijven. We leggen u nu drie voorstellen voor.

Eerste voorstel: Grondrecht voor Dieren

De afgelopen jaren is er steeds meer wetgeving gekomen om dieren te beschermen. De rechten van dieren zijn echter niet opgenomen in de Grondwet.

Wat vind je van het plan om rechten voor dieren op te nemen in de Grondwet?

Goed plan 53%

Slecht plan 37%

Geen mening 10%

Tweede voorstel: Bescherming van klokkenluiders

Klokkenluiders zijn mensen die een misstand publiek maken om het maatschappelijk belang te dienen. Een klokkenluider maakte bijvoorbeeld bekend dat de bouwsector op grote schaal fraudeerde. Een andere klokkenluider stelde aan de orde dat kinderen in zijn ziekenhuis een grotere kans hadden om te sterven na een hartoperatie.

Dat klokkenluiders informatie naar buiten brengen wordt hen meestal niet in dank afgenomen door hun werkgever. Zo schendt de klokkenluider soms een geheimhoudingsafspraken. Een nieuw Grondwetsartikel zou hen moeten beschermen tegen strafzaken.

Wat vind je van het plan om een artikel ter bescherming van klokkenluiders op te nemen in de Grondwet?

Goed plan 73%

Slecht plan 14%

Geen mening 13%

Derde voorstel: Burger-eed

Nu hoeven alleen 'nieuwe Nederlanders' een eed af te leggen waarin zij beloven de Grondwet te zullen respecteren en de plichten van het Nederlanderschap trouw te zullen vervullen. Het idee is dat als iedereen zo'n eed aflegt dit ongelijkheid tegengaat.

Wat vind je van het plan om een burger-eed voor iedereen in te voeren?

Goed plan 36%

Slecht plan 50%

Geen mening 14%